

II. NUME DE ANIMALE

A

Adám. N. de berbec (6).
— Np. *Adam*. Pentru sensurile vii pe care în limba comună le are acest nume, cf. Tagliavini, *Arch. Rom.*, XII-1928, 167-168.
Albu, Alba. N. de cal, n. de iapă (5, 18, 26, 32, 36, 46, 52), n. de vacă (11), oaie (25), cocoș (21).
C o m p u s: *Capră-albă* (52).
— Adj. *alb, -ă*.
Ana. N. de pisică (6).
— Și în ung. *Anicska* n. de pisică (Herman, 622).
Andráș. N. de cal (6).
— În ung. n. de cal (Herman, 359), măgar (ib. 577). < Np. ung. *András* (= Andreiu).
Arápu. N. de cal (59).
— După culoare (cf. *Negrú*), cf. și Hiecke, *ŷb. XII*, 141.
Ardelúș. N. de câne (57).
— Ung. *Árgirus, Argyilus* (Melich, *ŷöv. I^{II}*, 41), formă

latinizantă a cunoscutului nume din literatura populară, *Arghir*. Cf. în ung. imprecția: *az Argyelusát!*

Árgoș. N. de cal (63).
— Ung. *h a r a g o s* = « irascibil, supărăcios ».

Árpad. N. de cal (46).
— În ung. *Árpád*, n. de cal, taur (Herman, 395, 462) < Np. istoric.

Avrám. N. de berbec (6).
— Dela N. pers. *Avram*, cf. *moș Avram* « un bon vieillard » (HEM, ap. Tagliavini, *Div. I* 6).

Azor. N. de câne (21, 30). — **Deriv.:** (cu suf. *-ică*) *Azoríca*. N. de pisică (61). — **Hipoc.:** *Zoríca*. N. de pisică (24).

— Nume de câne cunoscut și de Unguri (Herman, 600). (Cf. Bogrea, *DR. II*, 651).

B

Bă'lu, Băla. N. de oaie (2, 6, 7, 8, 10, 14, 29) Bălu de berbec (6). **Deriv.:** (cu suf. *-aie*) *Bălăia*, N. de oaie (19, 24, 52); — (cu suf. *-an, -ana*) *Bălán*, n. de cal (0, 3, 5, 6, 7, 11, 19, 21, 26, 27, 29, 30, 32, 36, 38, 42, 43, 44, 45, 46, 56), n. de câne (passim), n. de pisică (39), porc

(11); *Bălána* n. de iapă (5, 19, 27, 29, 30, 38, 43), vacă (5, 6, 7, 8, 17, 22, 27, 38, 45, 49, 63), cățea (11), scroafă (13), oaie (10); — (cu suf. *-an -ică*, resp. *Bălána* cu suf. *-ică*) *Bălăníca*. N. de cățea (59), capră (59); — (cu suf. *-u ță*) *Bălúța*. N. de oaie (2).

— Adj. *băl*, *-ă* = « (despre părul plăvit, gălbior, blond (al oilor, boilor și cânilor) » (DA., s.v.).

Băltătu. N. de bou (39, 55), porc (11); **Băltăta**. N. de vacă (7, 49), oaie (39).

— Adj. *bălțat*, *-ă* = « (animal, mal ales bou s. vacă) cu păr care nu e de aceeași culoare peste tot trupul, ci e întrerupt de mai multe fășii de altă culoare » (DA. s.v.).

Băltica. N. de capră (53).

Bârna. N. de bivoliță (6).—Deriv.: (cu suf. *-aie*) **Bărnăia**. N. de bivoliță (38).

— Ung. *barna* = « brun ».

Bârzoșă. N. de găină (30).

— Ung. *borzos*, *borz* — « nepieptănat » (cf. și rom. *bârzoiu* = « om cu părul nepieptănat » Pușcariu, DR., I, 103), cf. ung. *Borzás*, n. de câne (Herman, 602).

Bârzăia. N. de găină (17, 22, 26, 29, 39, 43, 48, 52).

— Deriv. din radicalul onomatopoeic *bârz* (de unde și expresia *cu coada bârzoiu* și *a se bârzoia* « a se umfla în pene », Pușcariu, DR., I, 107), cu suf. *-uiu*. Cf. și **Bârzuia**.

Bârzuia. N. de capră (6).

— Cf. **Bârzuia** și Nf. **Bârza**, **Bârzoiu**, **Bârzul** (Drăganu, DR., I, 139, Rom. în sec. IX-XIV, 547).

Bătănu (?). N. de berbec (29).

Bător. N. de cal (passim.).

— Ung. *bátor* = « curajos ». În ung. n. de cal, bou, porc, câne (Herman, 361, 470, 566, 600).

Béchiar. N. de cal (passim.).

— Ung. *betyár* = « tâlhar, hoț ». În ung. n. de cal, bou, porc, măgar, câne (Herman, 361, 470, 566, 577, 600).

Bécu. N. de berbec (6, 30).

— Formă hipocoristică din [ber-] *bec* (cf. Pușcariu, DR., VI, 326).

Béla. N. de iapă (25, 26, 43).

— În ung. *Béla* n. de cățea (Herman, 600) < ung. *Bella* < *Izabella* (Nagy, în *Ethnographia*, XXI, 327).

Béru. N. de câne (27) « cu păr galben » (!).

— Dela adj. *berc*, *-ă* = « (despre bou, vacă) cu coada scurtă, fără coadă, cu coada fără sfichiu », « nume dat cânilor ciobănești » (DA.). Cf. și Np.

Bërta. N. de iapă (passim.), vacă (« nume adus de pe Ardeal ») (5, 26, 56, 57).

— În ung. *Bërta* (Brașov) n. de bou, oaie (Herman, 470, 522) < Npers. *Berta*, *Berte*.

Bișuliga. N. de oaie (17). Și: **Bușuliga** *idem*.

Bița. N. de iapă (38), scroafă (30).

Boândi. N. de cal (58), *Bondi* n. de bou (30, 53, 58), taur (11, 35, 48, 51).

— În ung. *Bandi*, n. de cal, bou, oaie, porc, câne (Herman, 360, 469, 522, 565, 600) < ung. *Andi-Bandi* (< *András*), de unde apoi *Bandi* (cf. Szilási, în *Magyar-Nyelvör*, XII, 1883, 245 și Gombocz-Melich, col. 91-92).

Bobóc. N. de cal (35).

— Cf. și Sprn.

Bóboșu. N. de bou cu pete negre pe corp (8, 55).

— În ung. *Babos*, n. de bou, cal (Herman, 469, 360) < ung. *babos* = « (bou) pestriț ».

Bódor. N. de bou (passim.), cu varianta **Bóndor** n. de bou (48, 57).

— În ung. *B o d o r*, n. de bou, porc (Herman, 471, 566) < ung. *b o d o r* « creț, cu părul creț ».

Boiâna. N. de bivoliță (26).

— Cf. explicația din Np. slav *B o j a n a* (DA., s.v.).

Bóita. N. de iapă (19).

— Cf. *boaită*, termen injurios ce se dă boilor slabi; cf. și *lână boită* = « laine teinte » (Damé, *Term.*) și ung. *bojti* = « vite (cornute) cu părul lung și mișos între coarne » (DA., s.v.). Cf. și Nf. *B o i t a*.

Bóndi, cf. *B o á n d i*.

Bóndor, cf. *B ó d o r*.

Bráica. N. de câne (passim.).

— N. pers. *Braica*; cf. și germ. *Bracke* (DA., s.v.).

Brâncă. N. de câne (17).

— N. pers. *B r a n c a*.

Brătiianu. N. de câne (19, 42).

— N. de persoană (face aluzie la răposatul I. I. C. Brătiianu).

Brăzdátu. N. de porc (11).

Breázu. N. de cal (passim), câne (10). Și: **Breáza.** N. de iapă (passim), vacă (59), bivoliță (59).

Deriv.: (cu suf. -oiu) **Brezóiu.** N. de câne (2, 17, 26, 27, 29, 39, 48) cu varianta **Brăzóiu** (5, 6, 21, 27, 46, 48, 51, 53, 63).

— Adj. *breaz*, -ă = « (cal, bou, vacă, capră, pisică) cu o pată albă în frunte sau cu o dungă peste bot » (DA., s.v.). Ruffini, 7, crede că explicația numelui ar fi din proverbul *cuoscut ca un cal b r e a z u* (!), sau chiar dela numele dansului (!). La pag. 22, același Ruffini, citează o formă *Lereazu*, inexistentă printre numele de ani-

male din Țara Oltului: dânsul a citit greșit, pentru *Breazu*.

Brișca. N. de câne (7).

Brúia. N. de câne (26).

— Cf. Nf.

Búbi. N. de câne (passim), cal (24, 59), iapă (26).— Deriv.: (cu suf. -i ca) **Bubíca.** N. de cățea (59).

— Germ. *B u b e* = « copil ».

Bucálăia. N. de oaie (2, 7, 17, 19, 22).

— Compus din *bucă* (= gură) + *laiu*, -e (= cu lâna neagră pe bot) (DA., s.v.). Cf. *Laiu*.

Buchiuru. N. de câne (25).

Budác. N. de câne (39).

— Cf. Sprn.

Buhoása. N. de găină (48) oaie (45).

— Adj. *buhos* = « cu penele s. lâna bârzoiu » < *buhă*.

Bujór. N. de câne (2, 6, 8, 12, 29).— Deriv.: (cu suf. -i ca)

Bujoríca. N. de vacă (29).

— Dela numele plantei, care a dat și Np. Numele de câne poate fi din Np.

Búreuș. N. de câne (passim) cu varianta **Burcoș** (1, 2, 7, 10, 12, 19, 22, 38).

— În ung. *Burkus* n. de cal, bou, câne (Herman, 362, 473, 602-603): ung. *burkos*, *burkus* = « aspru, violent, sălbatic », « stufos, mișos » (< [B r a n d e n]-*burgus*, Gombocz-Melich, col. 578). Remarcăm că în Țara Oltului *Burcuș* se chiamă un « câne scurt și gros » (27).

Búrea. N. de câne (25).

— Cf. ung. *Buro*, n. de câne (Herman, 603).

Bușuliga, cf. *Bișuliga*.

Búți. N. de cal (6).

— Germ. N. pers. *Butze* (Heintze, 135).
Buzăta. N. de oaie (2, 7, 10),
 iapă (27).

— «Nume ce se dă animalelor
 (mai ales oilor) cu vreun semn
 alb pe buze» (DA.).
Buzurîca. N. de oaie (2).

C

Cădăr. N. de cal (6).
 — Cf. și Nf. *Cadar*.
Căila N. de vacă. (30, 43, 51,
 63), cu varianta *Coila* n. de vacă
 (59), bivoliță (59).
 — În ung. *Kajla* n. de cal,
 vacă, bou, porc (Herman, 370,
 465, 479, 568) < ung. *kajla* =
 «cu coarne întoarse» (DA., s.v.),
 cf. *căilat* = cu coarne sucite (Dră-
 ganu, DR., IV, 1553).
Căpreâna. N. de bivoliță (24).
 — Deriv. (cu suf. *-e a n ă*) dela
capră (poate prin asemănarea coar-
 nelor cu acele ale caprei).
Căprilă. N. de bou (6).
 — Deriv. (cu suf. *-il ă*) dela
capră. Cf. *Căpreana*.
Cârligoânța. N. de bivoliță (25)
 «cu coarne sucite».
 — Deriv. din *cârlig*.
Cârna. N. de bivoliță (43).
 — (Cu coarne) cârne.
Cărol. N. de taur, bivoli (48).
 — În ung. *Károly* n. de
 bou (Herman, 479).
Cartuș. N. de câne (48).
Căstor. N. de câne (61).
 — Ung. *Kásztor*, n. de câne
 (Herman, 609).
Cățîna. N. de cățea (61).
 — N. pers. *Catînca* < Ecate-
 rina.
Căzăcu. N. de câne (44).
 — Dela numele etnic.
Cendea s. *Cênghea*. N. de bou
 (passim), bivoli (27), vacă (passim),
 cu varianta *Țengheș* n. de bou
 (44).

— În ung. *Csendes* n. de
 bou (Herman, 473) < ung. *csen-*
des = liniștit, blând.
Cereica. N. de capră (6).
 — Dela *cercică* = n. de floare,
 formă feminină din *cercel*. Cf. și
Cercelica n. de capră (DA., s.v.).
Cézar s. *Țezar*. N. de cal (pas-
 sim).
 — Și în ung. *Czésár*, n. de
 cal (Herman 364) < lat. *Caesar*
 (numele împăratului).
Chéchi. N. de câne (21).
Chéșu. N. de cal (48), porc (43).
 Și: *Cheșă*. N. de bivoliță (cu o
 pată albă la frunte, la un ochiu,
 ori în vârful cozii 26) (14, 16, 17,
 21, 22, 29, 39). — Deriv.: (cu suf.
-a ie) *Cheșăia*. N. de bivoliță
 (2, 6, 10, 13); — (cu suf. *-uca*)
Cheșuca N. de bivoliță (11, 14).
 — Ung. *Kese*, n. de cal, vacă,
 bou, porc, câne (Herman, 371,
 466, 480, 568, 609-610) < *kese* =
 «bălțat» (DA.). Greșit la Hiecke,
 Jb. XII, 151 *Cheșăie* din *ocheșăie*;
 Ruffini, 15, citește *Meșucă* pentru
Cheșucă.
Ciecu. N. de berbec (6).
 — Cf. ung. *csiko* = «mânz».
Cilo, cf. *Ciloc*.
Ciloc. N. de cal (0, 5, 6, 7, 15,
 18, 26, 35, 36, 38, 45, 46, 51, 52,
 57) cu varianta *Cilog* n. de cal
 (17, 19, 24, 26, 29, 30, 35, 42,
 43, 45, 46, 49, 52, 59, 63) și *Cilo*
 (21, 27, 43, 45).
 — Ung. *Csillag*, n. de cal
 (Herman, 363) < ung. *csillag*

«stea», «pata albă din mijlocul frunții la cal» (cf. rom. *cu stea în frunte*), cf. rom. *Steluța*.

Cînoș. N. de cal (0, 3, 7, 18, 46, 52).

— Ung. *Csinos* n. de cal, bou, măgar (Herman, 363, 473, 577) < *csinos* = «frumușel, mititel».

Cioănca. N. de vacă (51) «cu un corn rupt».

— Cf. și în ung. *Csonka* n. de bou, vacă, porc, câne (Herman, 455, 464, 567, 603).

Cioăra. N. de cățea (19).

— N. dat după colorare.

Ciobán. N. de taur (30), câne (17, 26, 46).

— După DA., numele se dă unui câne ciobănesc, mare, flocos, pestriț.

Ciocóiu. N. de câne (6, 7).

— Dela *ciocoiu* = boer hain.

Cióntu. N. de câne (5) «cu coada ciuntită».

Cióplea. N. de cal (39) «care nu poate merge bine, își lovește picioarele».

— Deriv. din *ciopli*.

Ciórba. N. de cățea (21).

Ciótă. N. de oaie (55).

— Cf. *ciot*, *ciotă* «vită mică» (DA., s.v.).

Ciúciu. N. de cal (39). **Deriv.:** (cu suf. -u l -e a n ă) *Ciuciuleána* n. de capră (19).

— Cf. *ciúciu* «ceva mic, motolit (cf. DA., s.v.). Pentru n. de cal cf. și ung. *Csucsí* (Herman, 364).

Ciúrca. N. de câne (30).

— Cf. *Nf*.

Ciúș. N. de măgar (30).

Ciut, -ă. N. de bou (55), vacă (55), bivoliță (38), oaie (passim), găină (43).

— Adj. *ciut, -ă* = «(bou, oaie, capră) fără carne sau fără un corn» (DA., s.v.), «(oaie) fără urechi sau cu urechi mici» (Diaconu, *Păstoritul în Vrancea*, 37).

Coábea. N. de găină (39).

— După numele cunoscutei boale de care mor găinile.

Coco. N. de pisică (10).

— Dela *Np*.

Cocoșdănu. N. de cocoș (21).

— Compus *cocoș + corcodan*.

Códru. N. de câne (17, 59).

Deriv.: (cu suf. -e a) *Códreá.* N. de câne (45); — (cu suf. -e c i u)

Codrécíu. N. de câne (29).

— Cf. *Nf*.

Cóloman. N. de câne (26).

— Ung. *Kálmán*, n. de cal, bivol, câne (Herman, 370, 492, 609) < *Np*.

Cóndor. N. de bou (22, 29, 38, 52, 58).

— Și în ung. *Kondor*, n. de cal (Herman, 372). Cf. *condor* = o pasăre (TDRG).

Coprína. N. de vacă (passim), bivoliță (11, 57, 59), capră (6).

Și: *Cuprina.* N. de bivoliță (14).

— Dela n. de plantă.

Córbu. N. de cal (5, 15, 26, 30), câne (27, 32, 33, 34, 51, 55).

— **Deriv.:** (cu suf. -e a) *Córbea.* N. de câne (2); — (cu suf. -e a n (ă))

Corbeána. N. de bivoliță (2, 6, 14, 24); — (din *Corbeană*, cu suf.

-i c ă) *Corbinică* N. de pisică (45); — (cu suf. -uș (ă)) *Corbúșa.* N. de capră (53).

— Metaforă din *corb* (cu aluzie la colorare). *Ruffini*, 19, citește greșit *Borbea*, pentru *Corbea*.

Cornúta. N. de vacă (30), bivoliță (39), oaie (2, 10, 12, 14, 24, 42).

Cotéiu. N. de câne (14).
— Dela apelativul *coteiu* = cățel de vânat cu picioare scurte, javră (cf. CADE), cf. Sainéan, *La création mét.* 15.
Cóti. N. de vacă (19).
— Ung. *K a t i* (< *K a t a l i n*) în ung. n. de iapă (Herman, 371).
Coțofână. N. de capră (53).
— Metaf. *coțofană* (cu aluzie la temperament).
Coversan. N. de cal (63).

Crăciún. N. de taur (59).
— N. pers.
Creastă bătută. N. de cocoș (39).
Cúcu. N. de câne (39).
— Metaforă dela numele păsării.
Cuprina, cf. *C o p r i n a*.
Cúțu. N. de câne (28, 38).
— Dela interj. cu care se cheamă cânele (cf. Sainéan, *La création mét.*, 7, 10). Ruffini, 17, citește greșit *Tuțu*, pentru *Cuțu*.

D

Dáru. N. de bou (passim).
— În ung. *D a r u* n. de cal, bou, porc, vacă (Herman, 365, 474, 565, 464) < ung. *d a r u* «côcor», «(cal sau alte vite) cu părul sur albastru, ca cocorul» (Herman, 340, 442) «vită cu coarne lungi» (Herman, 445). Greșit, Ruffini, 12, consideră forma de mai sus, pe care o redă *Doru* (după transcrierea *Doru* făcută de corespondentul 59), din slav. *D o r e*, sau o evoluție din rom. *dor*, citând fragmentul din poezia populară *Dorul meu și boii mei*. . .
Déneș. N. de cal (46).
— Dela Np. ung. *D é n e s* (= Dionisie).
Dereș, -a. N. de cal (26, 27, 30, 46, 52), n. de iapă (26, 27, 46).
— În ung. n. de bou (Herman) 365) < *dereș, -ă* «(bou s. vacă) cu părul roșu amestecat cu alb» < ung. *d e r e s* = «(despre părul), șoricu (al cailor) (Gombocz-Melich, 1324-1325).
Diána. N. de câne (passim).
— Și în ung. *D i a n n a* n. de câne (Herman, 604). După numele zeiței *Diana*, regina codrului,

a căreia principală ocupație — după mitologie — era vânătoreea, pentru care fapt a fost desemnată ca zeiță a vânătorilor.

Didina. N. de iapă (26), cățea (51).

— Dela Npers., formă hipocristică din *Alexandrina*.

Dionisie. N. de taur (14).

— Npers.

Doamna. N. de pisică (2). *D e r i v .:* (cu suf. *-i c a*) *Domnea*. N. de bivoliță (32).

Dobrița. N. de bivoliță (11).

— Dela Npers. *Dobra* (deriv. cu suf. *-i ț ă*).

Dóda. N. de cățea (51).

— Cf. și ung. *D o d i n*. de câne (Herman, 604).

Dólfi. N. de taur (58).

— Și în ung. *D o l f i n*. de câne (Herman, 604) < Np. (< *A-dolf*.)

Dúdaș. N. de câne (6, 24, 35).

— În ung. *D u d á s*, n. de cal, bou, câne (Herman, 365, 475, 605) < ung. *d u d á s* «cimpoier», iar spec. «păstor» (Czuczor-Fogarasi, s.v.).

Dudúia. N. de pisică (14).

Dúluș N. de câne (57).

— Cf. *duláu*, prin schimb de sufix < ung. *d ü l ö*-, *d ö l ö* (-k u t y a) = (câne) leneș (Drăganu, *DR.* II, 900).

Dumână N. de vacă (27). Deriv.: (cu suf. -i c ă) **Dumănică**. N. de bou (39)

— Deriv. cu suf. -a n (ă) dela rad. *Dum-* (< *Dumînecă*), dat vitei născută Dumineca.

Dumănică, cf. *D u m a n ă*.

Dumîtru. N. de taur (14).

— Dela Np., care în unele regiuni a ajuns poreclă dată unui « om certăreț ».

E

Eroș. N. de cal (14).

— Ung. *e r ö s* = « tare ».

F

Fáni. N. de iapă (passim) « blândă » (63).

— Și la Unguri, n. de iapă (Herman, 366) < Np. ung. *F á n i* (< *F r a n c z i s k a*, Nagy, în « *Ethnographia* », XXI, 1910, 335, s. săs. *F â n i* (< *S t e p h a n i*), Kisch, *Nam.*, 36).

Fécica. N. de iapă (2).

— Ung. *F e c s k e*, N. de iapă (Herman, 366) < ung. *f e c s k e* = « rândunică », fig. (despre măgarul de culoare neagră dar cu gâtul alb) (Herman, 577).

Fídi. N. de câne (24).

— Ung. *F i d i*, n. de câne < lat. *f i d e s* (Herman, 605).

Fífi. N. de pisică (48).

— Formă hipoc. din Np. *S t e f i s*. *Z s o f i* (ung.).

Físcu. N. de bou (passim), cu varianta **Fíșcu** (30, 45).

— Ung. *F i c z k o*, n. de cal, bou, porc, câne (Herman, 366, 475, 567, 605) < ung. *f i c z k o* = « băiețandru, ținău ».

Flâșca. N. de cal (2).

Flórea. N. de vacă (46). Și: **Flórea**. n. de bou (59), cal (59), câne (19, 42, 57). — Deriv.: (cu suf. -i c a) **Floríca**. N. de vacă (passim), bivoliță (passim), bou (29).

— Numele se dă în unele localități vitelor născute la *Florii*. În cazuri dese, numele trebuie să fie dat după nume personale.

Flócea. N. de câne (2).

Deriv. (cu suf. -e a) dela *floc* (despre un « om păros », DA., s.v.).

Foácu, -a. N. de cal (6) « galben închis ca clotariul » (27, 30), « cu două colori » (32, 45, 46, 48); — N. de iapă (27, 30, 48).

— În ung. *F a k o*, n. de cal, bou, porc, măgar, câne (Herman, 465-6, 475, 567, 577, 605) < ung. *f a k o* = « (despre calul) cu părul de culoare galbenă-cenușie deschisă » (Herman 341-342), « (despre boul sau vaca) cu părul alb brumat cu galben sau sur » (ib., 442).

Fólbu. N. de câne (39).

Fórcoș. N. de câne (16).

— În ung. *F a r k a s*, n. de câne (Herman, 605) < ung. *f a r k a s* = lup.

Frída. N. de iapă (46, 58, 63).

— Np. ung. s. germ. *F r i d a*, *F r i e d a* (< *F r i e d e r i k a*).

Friț. N. de câne (6, 30). Și:

Frița. N. de cățea (30, 57).

— Germ. Np. *F r i t z* (< *Frantz*)

Frúnza. N. de cățea (7).

G

- Găbor.** N. de taur (30).
— Ung. *G á b o r* n. de cal, porc (Herman, 367, 567) < Npers. ung. *G á b o r* (= Gavril).
Gălbinu. N. de cal (46). Și:
Gălbena. N. de pisică (42), găină (8, 17).
— Adj. *galben*, -ă.
Gănița. N. de bivoliță (51).
— Din Np. *Ganea*, s. o formă trunchiată din [*i*]gana, deriv. cu suf. -i ț ă.
Géta. N. de cățea (24).
Hipop. din Np. *Georgeta*.
Gheorghe. N. de taur (14), cocoș (6).
— Np. (cf. sensul de «prost» pe care l-a primit acest nume în limba comună (Tagliavini, «Arch. Rom.» XII, 224).
Gheri. N. de cal (25).
— Formă hipoc. ung. din *G e r e l y* (= Grigore).
Gheușă. N. de capră (6, 7).
— Adj. (?) *gheușă* = «(capră) oacheșă» (Pașca, *Glosar* 30, Precup, *Păstoritul*, 25), cf. și arom. *g e s ă* «(capră) roșcată» (Capidan, *Rom. Nomazi*, în *DR*, IV, 183).
Ghioăga. N. de cățea (57).

- Ghiță.** N. de cal (17), «în vremea din urmă, în glumă» și n. de bou (2), berbec (24), porc (21), pisic (2).
— Dela Np., cf. *G h e o r g h e*, *G h i u r i*.
Ghiuri s. **Giuri.** N. de cal (passim), taur (passim), bou (35, 36, 63), căne (38), porc (48, 51), țap (35), berbec (25).
— În ung. *G y u r i*, n. de cal, bou, pisic (Herman, 368, 477, 623) < Np. *G y u r i*, formă hipocoristică din *György*.
Golășa. N. de găină (26, 48, 52).
— Adj. *golaș*, -ă = «(găină) fără pene pe gât».
Grăfi. N. de iapă (46).
— Nf. germ. *G r a f e*, *G r a f f i* (*Kisch, Nam.*, 48).
Grâu. N. de căne (7).
Grivu. N. de căne (6, «negru» cu pată albă la gât» 27, 30, 34). Și:
Griva. N. de oaie surie (12).— D e r i v.: (cu suf. -e i u) **Grivéiu.** N. de căne (passim).
— Adj. *griv*, -ă = peștiț, pătat cu alb și negru (D.A., s.v.). *Ruffini*, 17, citește — și explică fantastic — *Gruri*, pentru *Grivei*.

H

- Haiducu.** N. de căne (2, 24).
— Cf. și în ung. *H a j d u*, n. de căne și bou (Herman, 607, 477).
Hăița. N. de căne (26).
— Dela *haită* = «cățea (rea)», «căne» (D.A., s.v.).
Hânsi, Hânți, Hânzi. N. de cal (passim), căne (56).
— Și în ung. *H a n z i*, n. de cal, bou (Herman, 368, 477) < Np. germ. *H a n s*.
- Hârseneâna.** N. de bivoliță (43).
— Deriv. (cu suf. -e a n (ă)) dela Nl. *Hârseni*.
Héchi. N. de căne (passim).
— În ung. *H e k i* n. de căne (Herman, 608) < Np. hipoc. ung., n u românesc, (cum afirmă *Ruffini*, 13) din *H e k t o r*.
Héctor. N. de căne (passim).
— Ung. *H e k t o r* n. de căne (Herman, 608) < Np.

- Hefestos.** N. de cal (10).
— Dela numele zeului (din mitologia greacă) *Hephaestos*.
Hérman. N. de câne (29).
— Și în ung. n. de cal (Herman, 368) < Np. germ.
Hótu. N. de câne (passim). Și:
Hoăța. N. de pisică (16, 42).

I

- Iámbor.** N. de bou (passim), taur (17, 29, 38, 43, 52), bivoli (11, 14, 17), cu varianta *Iambu*. N. de bivoliță (2) și *Iámbora* n. de bivoliță (25).
— În ung. *J a m b o r* n. de cal, vacă, bou, bivoli, porc (Herman, 370, 465, 478, 492, 568) < ung. *j á m b o r* = « blând ».
Iáncu. N. de cal (10), taur (12), câne (45).
— Dela Np. (cf. personajul istoric *Avram Iancu*).
Iáru. N. de bou (29).
— Np. slav. *I a r o* (cf. Np. *Iarcu*).
Ida. N. de iapă (22).
— Np. germ. *I d a* (Heintze, 200), intrat și la Unguri (Nagy, *l. c.*, 336).
Ínger. N. de bivoliță (58).
— Cf. mai curând decât din rom. *ínger*, Np. germ. *I n g e l*, *E n g e l* (Heintze, 109).
Ioánci. N. de cal (45), taur (45).
— Np. hipoc. ung. *I a n c s i* (< *Iános*), și în ung. n. de cal (Herman, 370).
Istétu. N. de cal (5).
— Adj. *istet*, *-eață*.
Iúlcea. N. de iapă (46).
— În ung. *I u l c s a*, n. de iapă, etc. (Herman, 370) < Np. hipoc. din *I u l i a* (Szilási, în « *Magyar Nyelvör.*, XII, 1883, 246).
Iúfi. N. de pisică (19).
— Și în ung. *I u c z i*, n. de iapă, vacă, bou, pisică (Herman, 370, 465, 479, 623) < Np. hipoc. din *I u d i t* (Nagy, în « *Ethnographia* » XXI, 327).
Iván. N. de porc (30).
— Np. *Ivan*, care în unele regiuni are în limba comună sensul de « (om) golan » (DR., VI, 456).

J

- Jméchera.** N. de capră (7, 8).
Joián. N. de bou (8, 12, 29, 45) și varianta *Jóian*. N. de bivoli (33) prin deplasare de accent din *foia* < *foiá* (< *foiána*). Și: *Joiána*. N. de vacă (passim), bivoliță (passim), bou (33).
— Deriv. (cu suf. *-a n* (ă)) dela *foi*; nume dat vitelor născute *foia*.
Júji. N. de cățea (26).
— În ung. *Z s u z s a*, *Z s u z s i* n. de cal, bou, porc (Herman, 385, 490, 571) < Np. hipoc. ung. *Z s u z s i* (< *Z s u z s a n a* = *Susana*, cf. Melich, *fov.*, I¹¹, 209-210) nu din *Erzsébet* cum spune Ruffini, 13).

L

- Lăbúș.** N. de câne (passim).
Lăie. N. de berbec (43).
 — Formă hipocorică din (Ni-co-)lae (?).
Lămpășica. N. de vacă «cu o brazdă mare de altă culoare pe frunte» (59).
 — Cf. în ung. *l á m p á s* = «pată albă pe botul calului» (Herman, 346).
Lănoăsa. N. de oaie (52).
Lăteșu. N. de taur (12).
 — Cu *carne lateșe* (cf. TDRG).
Leána. N. de cățea (24).
 — Dela Np.
Léda. N. de iapă (25, 52), cățea (48), cu varianta *Lida.* N. de iapă (13).
 — Ung. *L e d a* n. de câne (Herman, 611) cf. engl. *l a d y*. Cf. și Np. *Lidia*.
Léla. N. de iapă (24).
 — Cf. *Lila*.
Leoáica, cf. *Leu*.
Leu. N. de câne (passim). Și: *Leoáica.* N. de cățea (52).
Lila. N. de iapă (24, 30, 45, 49, 58), cu varianta *Lili* N. de capră (19), cf. și *Lela*.
 — Și'n ung. *Lili*, n. de iapă, câne (Herman, 372, 611) < ung. *Lilla* (< *Lilium*, Nagy, în «*Ethnographia*», XXI-1910, 334).
Lína. N. de iapă (passim), cățea (12), oaie (21), cu varianta *Lena.* N. de vacă (24), *Leni.* N. de iapă (53).— *Deriv.:* (cu suf. *-uța*)
Linúța. N. de pisică (30), *Lenúța.* N. de capră (52).
 — Și'n ung. *Lina*, n. de iapă, bou, câne (Herman, 373, 481, 611) < *Lina* (< *Karolina*), iar pentru formele în *Le-*, cf. *Helena*, rom. *Elena*.
Lipițoiu. N. de cal (43). Și *Lipițâna.* N. de iapă (16).
Líza. N. de iapă (passim), câne (24).
 — Ung. *Liza*, n. de cal (Herman, 373) < Np. germ. *Lisa* < *Elisabeta*.
Loámboș, cf. *Loámboș*.
Loámboș. N. pe taur (6), bou (7), bivol (5, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 17, 32), bivoliță (passim), cu varianta *Loámbu.* N. de bivol (2), *Loámba.* N. de bivoliță (21, 27).
 — Ung. *L o m b o s* n. de bou (Herman, 482) < ung. *l o m b o s* = «înfrunzit» < *l o m b* = «frunză»; spec. *l o m b* = (părul) stufos (din coada animalului) (Herman, 322).
Loámbu, cf. *Loámboș*.
Loáfi. N. de cal (27).
 — Ung. *L a c z i*, n. de bou, porc, taur (Herman, 462, 568, 452) < Np. hipoc. ung. *L a c z i* < *L a s z l o*.
Lóla. N. de iapă (10, 51), cățea (51).
 — Np. germ. *L o l a* (cf. Klein-paul, 46) sau din *Aurora*.
Lord. N. de câne (25, 26).
Lóri. N. de vacă (passim).
 — Np. ung. *L o r i* (< Eleonora, Nagy, în «*Ethnographia*», XXI, 336).
Lúiza. N. de iapă (6, 46).
 — Și'n ung. *L u j z a*, n. de iapă (Herman, 577) < Np. germ. *L u j s e*, ung. *L u j z a*, (< *L u d o v i k a*).
Lúlu. N. de cal (22).
 — În ung. *L u l a*, n. de iapă, *Lulus*, n. de câne (Herman, 373, 612) < Np. ung. *L u l a*, *Lulus* (< *Julius*).
Lúmpi. N. de câne (24).

— În ung. *L u m p*, n. de câne (Herman, 612).

Lunăia, cf. **L u n i*.

***Luni**. *D e r i v.*: (cu suf. -a i e) **Lunăia**. N. de vacă (6, 8), bivoliță (14); — cu suf. -i c ă) **Lunica**. N. de vacă (53, 58), bivoliță (27, 32); — (cu suf. -o i u) **Lunoiu**. N. de bou (8).

— Nume dat vitelor născute în ziua de Luni.

Lúpsa. N. de câne (21).

— Dela Np.

Lúpu. N. de câne (passim).

Lúșa. N. de cățea (passim) și **Lúșu** n. de câne (24).

— Din [câte-]*lușa*, [~]*lușu*. La Ruffini, 20, greșit *Sușu*.

Lúșea. N. de cățea (48, 49).

— *D e r i v.* (cu suf. -c a) din *L u ș a*.

Lúți. N. de iapă (passim).

— În ung. *L u t z i* n. de cal (Herman, 373) < ung. Np. *L u c z a* (< *L u c i a*, Melich, *Țov.*, II, 190-191) s. germ. *L u t z e* (Heintze, 190).

M

Măjúrca. N. de câne (58).

— Și 'n ung. *M a z u r k a*, n. de câne (Herman, 612).

Máli. N. de iapă (14).

— Dela Np. hipoc. ung. s. germ. din *A m a l i a*. Ruffini, 14 redă greșit *Mati* pentru *Mali*.

Măliniș. N. de măgar (35).

***Mă'ndru**. *D e r i v.*: (cu suf. -e a n a) **Măndreăna**. N. de vacă (2, 27), bivoliță (14, 38, 39); — (cu suf. -i l ă) **Măndrilă**. N. de bou « adus de peste munte » (6); — (cu suf. -u ț ă) **Măndrúța**. N. de vacă (6, 26), bivoliță (6).

— Dela adj. *măndru*, -ă = « frumos ».

Mánți. N. de iapă (61).

— În ung. *M a n c z i*, n. de cal, porc (Herman, 374, 569) < Np. ung. *M a n c z i* < *M a r i a*.

Mă'nza. N. de iapă (39).

Margaréta. N. de pisică (2), iapă (52).

— Și 'n ung. *M a r g i t*, n. de pisică (Herman, 623) < Np.

Mărgineăna. N. de iapă (26, 46).

Măria. N. de vacă (13), bivoliță (passim); scroafă (21). *D e r i v.*:

(cu suf. -i n a, cf. Np. *Marina*)

Mărina. N. de vacă (19); — (cu suf. -i ș c a, cf. și Np.) **Mărișca**.

N. de bivoliță (passim); — (cu suf. -i ț a, cf. Np.) **Mărița**. N. de vacă (19, 45), bivoliță (21, 30),

pisică (45), cu varianta **Măriți**. N. de bivoliță (25, 26), iapă (15, 18,

26); — (cu suf. -u c ă) **Măriea**. N. de bivoliță (2); — (cu suf.

-u ț a) **Măriúța**. N. de bivoliță (passim), vacă (57), pisică (13).

— Și 'n ung. *M a r i* n. de cal,

M a r i s k o n. de vacă, *M á r i*,

M á r i c i, *M á r i s* etc., n. de bou, vacă (Herman, 374, 466, 482).

Toate formele noastre, în afară de *Mariți* sânt dela Np. românești.

Mărta. N. de bivoliță (29).

— Nela Np.

Matéiu. N. de pisică (51).

— Dela Np. cu sens depreciat în limba comună (cf. Tagliavini, « Arch. Rom. », XII, 224).

***Mărți**. *D e r i v.*: (cu suf. -a i e)

Mărțâie. N. de vacă (8); — (cu suf. -o i u) **Mărțoiu**. N. de bou (8).

— Dela N. zilei, dat vitelor născute *Mărți*.

Méri. N. de iapă (16).—Deriv.: (cu suf. -uța) **Merúța.** N. de bivoliță (16).

—Np. *Maria*, rostit (de cei reveniți din America) *Mary* (= *Meri*)?

Mierecéana, cf. ***Miercuri.**

***Miércuri.** Deriv.: (cu suf. -e a n (a)) **Mierecéán.** N. de bou (8), **Mierecéana.** N. de vacă (8, 52), bivoliță (32); — (cu suf. -i c a) **Miercuríca.** N. de bivoliță (29); — (cu suf. -i c e, cf. găurică-găurice, securică-securice) **Miereurícea.** N. de bivoliță (21).

—N. dat vitelor născute *Miercuri.*

Miháiu. N. de pisic (51).

—Dela Nb.

Míli. N. de pisică (25).

—Și 'n ung. n. de pisică (Herman, 623) < Np. < *Emilia*.

Mílu. N. de taur (25).

—Cf. și 'n ung. *Milus*, n. de pisică (Herman, 623) < Np. < *Emil*.

Mína. N. de cățea (24, 29).

—Dela Np. germ. *Minna* (< *Wilhelmina*, Kleinpaul, 65).

Minérva. N. de iapă (52), căne (52).

—Dela Np.

Mínu. N. de taur (13).

—Cf. *Minna*.

Miorița. N. de oaie « bătrână » (45).

Mírcea. N. de căne (6).

—Dela Np.

Míșca. N. de vacă (19, 30) bivoliță (passim), iapă (27), cal (15, 16), bivol (2, 33). Și: **Míșcu.** N. de taur (passim), bou (passim), bivol (passim), cal (52), porc (45, 51, 58) bivoliță (42).

—În ung. *Miska*, n. de cal, bou, bivol, porc, căne, pisic (Herman, 374, 462, 493, 569, 613,

623) < Np. ung. *Miska* (< *Mihály*).

Mița. N. de iapă (passim), capră (29), pisică (51), cu varianta (de origine ung.) **Miți.** N. de iapă (passim).

—În ung. *Micza*, *Miczi* n. de cal, căne, pisică (Herman, 374, 613, 623). Nu știm de unde scoate Ruffini, 20, informația că animalele purtând acest nume au părul lung (aceasta pentru a explica originea numelui din *miță* < *agnicia*?).

Moáci. N. de mânăz (38).

—Np. ung. *Matyi* < *Matyas*.

Mocána. N. de vacă (35). Și: **Mocánu.** N. de cal (passim).

—Și 'n ung. (<rom.) *Mokány* n. de cal (Herman, 375).

Modár. N. de cal (18).

—Și 'n ung. *Madar*, n. de cal, taur, bou, porc, măgar, căne (Herman, 373, 462, 482, 569, 577, 612) < ung. *madár* « pasăre ».

Molána. N. de bivoliță (11), **Molánu.** N. de pisic (30).

—Deriv. (cu suf. -a n (a)) din hipoc. *Molă* < *Samuilă*. Cf. Onomasticonul.

Molánu, cf. *Molana*.

Mórinț. N. de căne (61).

—Dela Np. ung. (< germ.) *Moricz* (< *Mauritziu*).

Móti. N. de pisică (49).

—Din Np. ung. *Matyi*, cf. *Moaci*.

Moțocáta. N. de găină (26). Și: **Moțoșáta.** N. de găină (17).

—Deriv. din *moț*.

Moțoșáta, cf. *Moțocata*.

Móziș. N. de bou (53).

—Ung. *Mozes*, n. de porc (Herman, 569) < Np. ung. *Mozes* (= *Moise*).

Mozóc. N. de câne (7).

— Cf. rom. *mozoc* = « ursuz, tăcut, posac » (CADE), « câne pestriț cu pete mari vinete » (H., XVII, 8), « flocos și mustăcios » (despre câne) (H., XVIII, 26), « câne rău, mai des despre cei dela stână » (« Rev. crit. lit. », III, 161); « mare » (Costin, *Graiul*, 141) (cf. O. Densusianu, în « Gr. S. », IV, 388-389).

Múcedu. N. de cal (14, 32, 57, 59).

— Adj. *muced*, -ă = « (despre calul) cu păr bătând între negru și vânăt » (cf. Damé, *Term.*, 48).

Múghea. N. de bou (27).

Deriv. (cu suf. -e a) din *mugi*.

Múráș. N. de câne (2, 10, 28, 42, 57, 59).

— Adj. *murăș*, -ă = « negru ».

Múrgu. N. de cal (passim), câne (46), **Múrga.** N. de iapă (passim). Deriv.: (cu suf. -a n a) **Murgána.** N. de vacă (44, 45), bivoliță (passim).

— Dela adj. *murg*, -ă = (despre calul) cu părul roșu afumat sau negru roșcat (Damé, *Term.*, 48).

Múșa. N. de cățea (35).

— Cf. Np.

N

Négru. N. de cal (passim), Neágra. N. de iapă (passim), oaie (7, 21, 25, 39), scroafă (11), găină (39, 48, 52).— Deriv.: (cu suf. -i l ă) **Negrilă.** N. de bou « adus de peste munte » (6); — (cu suf. -u ț a) **Negrúța.** N. de găină (17). **C o m p u s :** **Capră-Neagră** (52).

Néli. N. de cățea (53).

— Dela Np. hipoc. din *Cornelia*.

Neonica. N. de pisică (49).

Néro. N. de câne (7, 8, 14, 17, 25, 38, 46, 56, 63). Și: **Néra.** N. de cățea (49).

— Și 'n ung. *Nero*, n. de câne (Herman, 614) < Np. *Nero* (împăratul).

Ninița. N. de pisică (14).

— Dela Np. hipoc. *Nina*, derivat cu suf. -i ț a.

Nisóc. N. de bou (12).

— Dela forma Np. *Nise* (< *Deonise*) deriv. cu suf. -oc.

Nóe. N. de berbec (6).

— Dela Np. (biblic).

Nonius. N. de cal (63).

— Și 'n ung. *Noniusz*, n. de cal (Herman, 375), nume care indică faimoasa rasă *Nonius*.

Novác. N. de câne (12).

— Dela Np. (poate acela al personajului din literatura populară, *Gruia lui Novac*, sau acela istoric, *Baba Novac*, nume devenit apelativ, cu sensul de « géant, colosse » (DDRF, s.v., Tagliavini, în « Arch. Rom. », XII, 216-217).

O

Oácăra. N. de oaie (5).

— Adj. *oacăr(ă)* = « (oaie) cu pete negre pe bot » (TDRG.).

Oácheșa. N. de oaie (passim), cu varianta **Oaichișa** (24).

— Adj. *oacheș*, -ă = « (oaie) cu un cearcăn negru în jurul ochilor ».

Ólga. N. de iapă (6), pisică (6).

— Și 'n ung. n. de iapă (Herman, 376) < Np.

Olt. N. de câne (59).

— Decalc după *Murăș*, acesta considerat ca un nume dat după nume de râu, dela numele râului, *Olt*.

Ōnea. N. de cocoș (6).

— Dela Np.

Ovréica. N. de cățea (24).

— Dela numele etnic.

P

Pădureána. N. de vacă (13), bivoliță (24).

Păicu. N. de bou (2), cal (52).

— Și 'n ung. P a j k o s, P e j k o n. de cal, bou (Herman, 376, 466) < ung. p e j = «roșu» (Herman, 348). Numele românesc pare a proveni dela Np. (obișnuit mai ales la Țigani).

Parizél. N. de câne (26).

— Ung. P a r i s l i, n. de câne (Herman, 614), apropiat — în românește — de Npers. *Paris*. Ruffini, 15, după Bogrea, *DR.*, II, 413, consideră forma românească dela Np.

*Paști. D e r i v.: (cu suf. -i n a) Paștina. N. de vacă (59), bivoliță «fătată la Paști» (49, 51).

Pauléta. N. de iapă (46).

— Dela Np.

— Paulina. N. de iapă (22).

— Dela Np.

Pelivanț. N. de câne (16).

— Cf. *pehlivan*, *pelivan*.

Pepi. N. de iapă (22).

— Dela Np. (< it.).

Pétru. N. de bivol (6).

— Dela Np.

Piciu. N. de cal (18, 58, 59).

Pîntea. N. de cal (42, 45, 46, 49, 57), câne (6, 11, 14, 17).

— Dela Np. *Pîntea* (viteazul, numele eroului din literatura populară). Cf. și *Pîntenatu*, *Pîntenogu*.

Pîntenatátu. N. de cocoș (61).

— Deriv. din *pînten*. Cf. *Pîntea*, *Pîntenog*.

Pîntenógu. N. de cal (passim) cu varianta *Pînteneágu*. N. de cal (43), *Pîntenoága* N. de iapă (passim).

— Adj. *pîtenog*, -oagă = «(cal) cu pete albe la un singur picior, ori la toate, la glezne sau până aproape de genunchiu» (CADE).

Pîsa. N. de pisică (59), *Pisu*. N. de pisic (25).—D e r i v.: (cu suf. -o i u) *Pisóiu*. N. de pisic (16).

— Dela interj, *pis!* cu care se chiamă sau se alungă pisica (cf. Bogrea, *DR.*, IV, 1046, Pușcariu, *DR.*, V, 747).

Pîștea s. Pîșta. N. de cal (passim) iapă (63), taur (25), câne (35).

— Ung. *P i s t a*, n. de, cal, taur, bivol, câne, pisică (Herman, 377, 462, 493, 615, 624) < Np. ung. *P i s t a* (< István = Ștefan).

Pîstrița. N. de găină (17, 22, 48).

Plétea. N. de cal «cu coamă mare» (25, 26, 46).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *plete*. Cf. *F l o c e a*.

Prián. N. de bou (52).

— Cf. Drăganu, *DR.*, IV, 1081.

Púica, cf. *P u i u*.

Púiu. N. de cal (passim), taur (12). Și: *Púica*. N. de iapă (passim) bivoliță (12, 39), oaie (21).

Púmi. N. de cățea (51).

— Și 'n ung. n. de câne (Herman, 116) < (C a n i s) p o m e r a n i u s.

R

Réndea s. **Rénghea**. N. de bou (passim), bivol (27), vacă (12, 14, 21, 27, 52, 63).

— În ung. **Rendes** n. de taur, bou, porc (Herman, 462, 485, 569) < ung. **rendes** = ordonat. Ruffini, 25, citește greșit *Benghea*.

Rézi. N. de iapă (18, 24, 25, 26, 51).

— Np. hipoc. **Rezi** (< Terezia) cf. și ung. **Treza**, n. de cal (Herman, 383).

Róibu. N. de cal (passim). Și: **Roáiba**. N. de iapă (45). Deriv.: (cu suf. -ú c) **Róibúe**. N. de cal (27).

— Dela adj. *roib*, -ă = «(cal) cu părul roșcat» (Damé, *Term.*, 48).

Róibúe, cf. **Róibu**.

Rója s. **Róji**. N. de vacă (19), iapă (passim.)

— În ung. **Rozsi**, n. de cal, bou, vacă, porc, câne, pisică, (Herman, 379, 465, 485, 567, 616, 624) < Np. ung. **Rozsa** (< *Rozsália*), cf. și **rozsa** = trandafir.

Roșcátu, -a. N. de cocoș (39), n. de găină (39).

— Adj. *roșcat*, -ă = «cu dungi s. pete roșii».

Róșu. N. de cal (passim), bou (58), câne (19, 30, 53, 57). **Róșia**. N. de iapă (passim). — Deriv.: (cu suf. -ica) **Roșica**. N. de bivoliță (16); — (cu suf. -ița) **Rușita**. N. de vacă (53) (< *Ruja* + *Roșia*, sau *o > u*).

Róza. N. de iapă (52), vacă (26), cu varianta **Rózi**. N. de iapă (19).

— Și 'n ung. **Rózi**, n. de vacă (Herman, 469) < Np. hipoc. **Rózsa** (< *Rózália*).

Rudi. N. de cal (63), bou (43, 63), taur (24, 30, 45).

— Np. germ. și ung. **Rudi** (< Rudolf).

Rúja. N. de vacă (11). Deriv.: (cu suf. -an(ă)) **Rujána**. N. de vacă (5, 6, 19, 24, 35, 45).

— Cf. *rujă* — trandafir, și adj. *rujan*, -ă = «(bou sau vacă) cu părul roșcat».

Rúța. N. de pisică (30).

— Dela Np. hipoc. din *Maria*.

S

***Sâmbătă**. Deriv.: (cu suf. -e an(a)) **Sâmbeteán**. N. de bou (8), **Sâmbeteána**. N. de vacă (34), bivoliță (17, 22, 27, 32, 38), cu varianta *Sîmbeteana*. N. de vacă (8); — (cu suf. -ina) **Sâmbetína**. N. de vacă (59).

— Nume dat vitelor născute *Sâmbăta*. Pentru forma *Sâmbetean(a)* nu este exclus nici amestecul Nl. *Sâmbăta* (cf. *Hârseana*).

Săpunítu. N. de bou (18) «alb».

Să'rbu. N. de câne (6, 45, 57).

— Dela numele etnic.

Seceleána. N. de iapă (26).

— Deriv. (cu suf. -e an) dela Nl. *Săcel*.

Séchea. N. de vacă (24, 46), rostit și *Seichia* (26, 38). Deriv.: (cu suf. -an(a)) **Sechiána**. N. de vacă (5, 6).

— Și 'n ung. **Szöke**, n. de cal, **Szöjke** n. de vacă, bou, porc (Herman, 382, 468, 487, 570) < ung. **szöke** = «blond».

Séinu, -a. N. de berbec (6),
Seina. N. de oaie (passim).

— Adj. *sein*, -ă = « cenușiu, sur ».

Séme, cf. *Semeș*.

Sémeș. N. de bou (6, 8), cu
varianta **Semø**. N. de vacă (24).

— Ung. *Szemes* n. de cal,
bou, porc (Herman 381, 487,
570) < ung. *szemes* « deștept ».

Siera. N. de câne (24, 25, 26,
43, 46, 63), iapă (17).

— Ung. *Szikra* n. de cal,
bou, câne (Herman 381, 487,
618) < ung. *szikra* = « schin-
teie ».

Silea. N. de bou (17, 27, 34,
53), taur (11), vacă (passim).

— Ung. *Szilaj*, n. de cal, taur,
bou, porc (Herman, 382, 462, 487,
570) < ung. *szilaj* « neînfrânat,
impetuos, sălbatic ». La Ruffini, 16,
greșit din *Vasilea*.

Sileșu. N. de cal (7), bou (8).

— Și'n ung. *Széles* n. de
cal, vacă (Herman, 381, 449) < ung.
széles (cf. Herman, 492).

Siloș. N. de bou (1).

— Ung. *Szilos* N. de bou
(Herman, 487) < ung. *szilas*.

Sólea. N. de vacă (51).

Stelúța. N. de vacă (11).

— Cf. *Cilog*.

Sultána. N. de măgăriță (19).

— Dela Np.

Súrchea. N. de vacă s. bou (34).

— Ung. *Szürke*, N. de cal,
măgar, porc, bou (Herman, 382,
577, 565, 487) < ung. *szürke* =
« sur ».

Súru. N. de cal (passim), câne
(21), cocoș (21). **Súra**. N. de iapă
(passim).—Deriv.: (cu suf. -a n(ă))

Surán. N. de bou (6, 8), **Surána**.
N. de vacă (2, 5, 6, 8, 17, 21, 22,
27, 44), iapă (36), cu varianta **Tu-
rána**. N. de vacă (24).

— Adj. *sur*, -ă.

Ș

Șarga. N. de iapă s. cal (passim),
Șargu. N. de cal (passim).

— Ung. *Sárga*, n. de cal, porc,
câne (Herman, 379, 570, 617)
< ung. *sárga* = « galben ».

Șerpár. N. de cal (5).

— Cf. *șerpar* = « specie de vul-
tur de culoare cafenie, cu gușa
albicioasă, pânțece alb, cu pete
închise » (CADE).

Șofronica. N. de pisică (48).

— Dela Np. *Șofron* (deriv. fem.
cu suf. -i c a).

Șóimu. N. de cal (5, 15, 27, 52),
câne (22, 45).

— Și'n ung. *Solyom*, n. de cal
(Herman, 380) < ung. *solyom* =
« vultur ». Cf. și *Șerpar*.

Șpíțu. N. de câne (8).

Ștéfan. N. de câne (25).

— Dela Np.

Șúgar. N. de bou (2, 45, 46,
53), bivoliță (6, 10, 11, 12, 14, 17,
27, 32), bivoliță (17, 21, 29, 30,
38).—Deriv.: (cu suf. -i ț a)
Șugărița. N. de bou (29).

— Foarte des și la Unguri (Her-
man, passim) < ung. *sugár* =
« subțire, svelt ».

Șugărița, cf. *Șugar*.

Șúta. N. de oaie (passim), vacă
(30), capră (6).—Deriv.: (cu
suf. -i c a). **Șútica**. N. de capră
(6).

— Dela adj. *șut*, -ă — « fără
coarne ».

Șvăița. N. de vacă (30).

— Nume care indică rasa.

T

Tăflán. N. de câne (19).
— Dela Np.
Támbor. N. de câne (1).
— Ung. *Tambur*, n. de câne, etc. (Herman, 619) < *tambur*.
Tánti. N. de iapă (61).
Ung. n. de câne (Herman, 619) < *tánti* mătușă.
Tărcăta, cf. **Tărcātu.**
Tărcātu. N. de cal (58), porc (52); **Tărcăta.** N. de iapă (58), vacă (8).
— Adj. *tărcat*, -ă « de diferite colori ».
Tătăru. N. de cal (59)
— Dela numele etnic.
Taxi. N. de câne (52).
Ténea. N. de pisică (2).
Tincúța. N. de capră (48).
— Dela Np. *Tinca* (< Eca-
terina).

Tîța. N. de cățea (26).
— Dela Np., formă hipoc. din *Catița* (ung. *Katicza*) sau *Saf-tița*.
Torozac. N. de câne (21).
— Cf. ung. *Turazó*, n. de cal (Herman, 383).
Trăistoăsa. N. de oaie « îmbur-toasă » (39).
Trică. N. de câne (34).
Hipoc. Np. *Trică* < Petrică.
Cf. totuși și ung. *Trikió*, n. de vaca (Herman, 488).
Tulipanu. N. de cal (24).
— Dela numele floarei *tulipan*.
Túre. N. de câne (2, 7, 26, 29, 36, 51).
— Dela numele etnic.
Túța. N. de capră (19).
— Dela Np. *Tuța* < *Cātuța*.
Cf. și *Tița*.

T

Țăgărina. N. de capră (6).
Țântátu. N. de cal « cu țântă 'n frunte » (30).
Țésar, cf. **Cezar.**
Țigăia. N. de oaie (29, 43).
— *Țigaie* « (oaie) cu lâna albă, mărunță, scurtă, deasă și moale ». (Diaconu, *Păstoritul în Vrancea*, 37).
Țili. N. de cățea (51), pisică

(24), cu varianta **Țilus.** N. de pi-sică (38, 48, 59).
— Ung. *Czili*, n. de vacă, câne, pisică (Herman, 474, 604, 622).
Țítu. N. de pisică (25).
— Ung. *Czicza*, n. de pisică (Herman, 622).
Țugulina. N. de oaie (24).
Țurcăna. N. de oaie (21, 29, 39, 43).

U

Urechiátu. N. de măgar (30).
Urséiu, cf. **Ursu.**
Ursu. N. de câne (passim). De-

riv.: (cu suf. -eiu) **Urséiu.** N. de câne (52).
Ușurélu. N. de câne (7).

V

Vă'nătu. N. de cal (8, 46); **Vă'năta.** N. de iapă (46), vacă (6, 7, 8, 17, 22, 28), cățea (14).

Victor. N. de cal (17, 59), taur (passim), bou (passim), câne (57), porc (57). Deriv.: (cu suf. -e l) **Victorél.** N. de taur (39); — (cu suf. -i ț a) **Victorița.** N. de vacă, bivoliță (39).

— Și 'n ung. **Viktor,** n. de cal, bou, câne (Herman, 384, 489, 621) < Np.

Vicu. N. de câne (63).

— Ung. **Viki,** n. de câne (Herman, 621) < Np. ung. **Viki, Vikos** < **Viktor** (Nagy, *l. cit.*, 334).

Vidams. Vidan. N. de cal (26, 46).

— Ung. **Vidam,** n. de cal, bou, porc (Herman, 384, 489, 571) < ung. **vidam** = « vesel ».

Vighiaz. N. de câne (49).

— Ung. **vigyaz!** (imperativ dela **vigyázní** — a fi atent).

Vilaș. N. de câne (1), cu varianta **Vila.** N. de iapă (14).

— Ung. **Villás,** n. de porc (Herman, 571) < ung. **villás** « crăcănat ».

Vilma. N. de iapă (48).

— Ung. **Vilma** n. de iapă (Herman, 384) < Np.

***Vineri.** Deriv.: (cu suf. -e a n (a)) **Vinereán.** N. de bou

(8), **Vinereána.** N. de vacă (6), **Vinerea** (< **Vinereána**) N. de vacă (53); — (cu suf. -i c a) **Vinerica.** N. de vacă (8, 48, 59), bivoliță (14, 21, 27, 29, 49).

— Nume date vitelor născute **Vineri.**

Vintilă. N. de cal (52).

— Dela Np.

Viorica. N. de bivoliță (39).

— Dela Np.

Vira. N. de vacă (passim), bivoliță (57, 59), cu varianta **Virag** n. de vacă (46).

— În ung. **Virág,** n. de cal, taur, bou, porc, câne (Herman, 384, 463, 489, 571, 621) < ung. **virág** — « floare ». Popovici, *Rum. Dial.* I 93 credea că avem o formă hipocorică din **VinERICA.** Nu e exclus nici amestecul lui **Viroana.**

Virag, cf. **Vira.**

Viroána. N. de vacă (8, 34), bivoliță (29).

— Dela Np.

Viteázu. N. de câne (7).

— Ung. **Vitéz** n. de câne, etc. (Herman, 621).

Voivodeána. N. de bivoliță (17, 22).

Deriv. (cu suf. -e a n a), cf. Nl. **Voivodeni.**

Z

Zorica, cf. **Az o ʔ.**

Zúza. N. de cățea (5).

— Np. sás. **Susi, Suso** (< **Susanna, Kisch, Nam.,** 128).